

Översiktlig naturinventering av tre områden på Gråberget

Mikael Finsberg, park- och naturförvaltningen gjorde en översiktlig naturinventering på Gråberget den 15 april 2013. Eftersom växtsäsongen inte hade satt igång ordentligt då, gjordes en kompletterande inventering den 4 juni 2013. Områdena som inventerats är numrerade 1, 2 och 3 på stadsbyggnadskontorets programskiss Komplettering med bostäder mm på Gråberget. Det är dessa områden med omgivande grönområden plus området märkt A på skissen som inventerats.

Område A

A:1

Område runt den nya vattenreservoaren. Förvånansvärt mycket ädellövträd, men alla är mycket unga.

Naturvärde: Tämligen litet, men blir på sikt större.

Socialt värde: Litet. Med siktröjning och iordninggjord gångväg runt reservoaren kan detta bli en populär del av vandringsstråket, med en utmärkt utsikt åt väster.

Område 1

1:1

En planterad rad med oxlar som fortfarande är ganska unga. Har mest betydelse som avskärmning mellan parkeringen och husen längs Kabelgatan.

Naturvärde: Tämligen litet. Skydd för fåglar och mat för dem på hösten.

Socialt värde: Enbart som insynsskydd.

1:2

Berg med tunt jordtäckte vid sidorna. Ett ungt trädskikt täcker stora delar av delområdet med fr a ek, björk och asp. Här och var finns det också rönn och sykomorlönn. I norra delen finns några grövre träd, en sälg, en alm och en ask. Bland buskarna är vitblommande syrén vanligast.

Gräsytorerna är starkt kvävepåverkade med arter som hundäxing, äkta johannesört och ogräsmaskrosor. Uppe på berget är det torrare med blodrot, ljung, kruståtel och kärleksört. Gräset var ganska nyslaget vid det senare besöket. En del småfåglar, som rödhake, talgoxe och blåmes sjöng i området. Ett häckande skatpar fanns också inom delområdet.

Naturvärde: Tämligen litet. Ungt trädskikt med bl a häckande skata och sjungande tättingar.

Socialt värde: Tämligen högt för närboende med en vacker och bra plats för picknick och ganska bra utsikt.

1:3

Den gamla vattenreservoaren med slagen gräsyta. Är ett kulturarv som ska bevaras. Bra utsikt mot havet. Trappan upp från Kabelgatan startar bakom ett hus, vilket inte är tillfredsställande. Det känns väldigt otryggt.

Naturvärde: Mycket litet.

Socialt värde: Tämligen högt för närboende. Trappan upp till vattencisternen bör rustas upp och nedersta delen ges mer utrymme. Bra utsikt från cisternens tak och ganska bra picknickplats. Svårtillgängligt från Kabelgatan; trappan upp mot gamla vattenreservoaren är brant med inträngande buskar. Den enda vägen som är tillgänglig för exempelvis rullstolsbunda är bilvägen in till nya reservoaren.

1:4

Skogsområde längs vägen från Kabelgatan till den nya vattenreservoaren. Unga och äldre ädellövträd som sykomorlön, alm och ask. En känsla av lummighet – eventuellt kan vägen kännas otrygg i mörkret. Lastområdet kring reservoaren bör rustas upp så att man

Naturvärde: Måttligt. De grövre ädellövträden höjer värdet. Inga hålträd. Med fågelholkar i området kan naturvärdet för fåglar höjas betydligt.

Socialt värde: Tämligen litet. Vägen kan kännas otrygg, fr a i mörker. Glest mellan gatlamporna.

Område 2

2:1

I slutet av Ärlegatan finns det en parkeringsplats. Direkt öster om parkeringen är det en klippt gräsmatta. Ytterligare österut finns en bergsbrant och nedan denna står en del träd, förmodligen planterade. Från norr till söder är det sälg, ek, fläder, fågelbär, alm, sykomorlön, fågelbär, fläder och sykomorlön. Flera av träden är flerstammiga och sammanlagt bildar de en tät lövskärm mellan berget och parkeringen. Några av träden är dessutom grova. Vid exploatering är det viktigt att inte bebyggelsen går alltför långt in i berget, helst inte alls.

Naturvärde: Visst naturvärde. Alla träd har en viss betydelse för fåglarna i området, men här har nog fläderbuskarna störst betydelse med sina bär. Träden inne i parken är betydligt viktigare.

Socialt värde: Litet. Fungerar mest som inramning mellan parkeringen och berget.

2:2

Berget mellan parkeringen i slutet av Ärlegatan och parken. Har sin största betydelse dels som avskärmning från Ärlegatan och dels genom de grova träden längs gångvägen i parken. Det är viktigt att bebyggelsen vid 2 på programskissen blir så låg att den inte stör upplevelsen i parkstråket.

Naturvärde: Tämligen högt inne vid själva parkstråket med flera grova träd, framförallt ekar och sykomorlönnar.

Socialt värde: Tämligen högt för närboende med känslan av att komma in i en grön oas tack vare vägens kurvighet och topografi. En lummig lövsal att vandra i. Mycket viktigt att bebyggelse inte påverkar denna kvalitet.

2:3

Berget mellan parkstråket och Märbspikgatan 4. Längs stråket består trädskiktet av samma trädslag som i delområde 2:2. Ett välutvecklat trädskikt täcker den största delen av området.

Naturvärde: Tämligen högt inne vid själva parkstråket med flera grova träd, framförallt ekar och sykomorlönnar.

Socialt värde: Tämligen högt med känslan av att komma in i en grön oas tack vare vägens kurvighet och topografi. En lummig lövsal att vandra i för närboende.

2:4

Södra delen av område 2 är till stor del en södersluttande slänt med en stentrappa i sydligaste delen. Ett trädskikt som domineras av grova ekar, men inga bohål. De flesta ekarna har en diameter på 50-70 cm, men det finns upp till 90 cm. Fåglarna i delområdena 2:2, 2:3 och 2:4 är vanliga arter, som bofink, talgoxe och rödhake. En gransångare hördes också. Vanliga är också ringduvorna. Det finns mycket lite påväxt av lavar och mossor på träden.

Naturvärde: Högt med sina grova träd och mängden sjungande fåglar, även om dessa är vanliga arter.

Socialt värde: Högt med lummigheten och de öppna ytorna. Känslan av att komma bort från byggnader och trafik är stor. I delområde 2:5 finns det en kickeplan och i 2:6 två lekplatser, en gammal och en ny. Det är lätt att ta sig till och igenom området via vägsystemet från norr, väster och öster. Däremot är trappan i söder i dåligt skick och bör rustas upp.

2:5

Kickeplan, se delområde 2:4.

2:6

Vägsystem och lekplats, se delområde 2:4.

Område 3

3:1

Ett större område med trädklädd bergssluttning, mestadels västervänd men i söder sydvänd. Domineras av unga oxlar och en del rönнар, men ganska glest trädskikt. I sydvästra delen är träden framför allt grova ekar.

Naturvärde: Måttligt. Bra småfågelmiljöer med skydd och mat på höst/vinter i form av bär.

Socialt värde: Tämligen lågt utom i söder. Går att vandra via hällar och stigar, men här och var tämligen svårframkomligt.

3:2

Norr om trappan mellan de två ändarna av Ärlegatan. En intressant västvänd bergsslutning med uppväxande träd. Det är mest oxel och rönn i branten, men även lite alm, ek och lönn. Det förgylls här och var med slånbuskar och kaprifol. Mycket fin utsikt mot väster (se utsikt på kartan).

Naturvärde: Måttligt. Bra miljöer för småfåglar, framför allt för föda på hösten: bär från oxel och rönn, samt slån. Träden är ännu ganska unga.

Socialt värde: Ganska högt.

Tämligen svårtillgängligt område utom vid markeringen Utsikt, där hållarna är ganska platta och lätta att gå på. Härifrån har man en mycket fin utsikt västerut mot gamla Älvsborgs fästning till området runt Sannaskolan. Denna utsikt kan helt förstöras om planerad byggnation vid 3 på programskissen genomförs.

3:3

Lövträdsdunge som känns som ett eget litet grönt rum vid Ärlegatan. Slitet markunderlag och kojbygge tyder på att delområdet används framför allt av barn. Det är ganska grova träd här: oxel, sykomorlönn och alm. Marken är kväverik med exempelvis brännässlor och nejlikrot.

Naturvärde: Måttligt. Träden har ett visst värde genom sin storlek.

Socialt värde: Tämligen stort som lek område.

Sammanfattning:

De tre områdena som inventerats har tämligen låga till måttliga *naturvärden*. Undantaget är delområdena 2:2, 2:3 och 2:4, den s.k. ”parken”, där träden mestadels är grova ekar. En stor mängd oxel i område 3 bidrar till föda för bärätande fåglar på hösten och förvintern. Inga lagskyddade eller rödlistade arter har noterats från platsen.

Även *rekreationsvärdena* är störst i ”parken”, där både lekplatser och en kickeplan ger möjlighet för barnaktiviteter. Utsikten från delområde 3:2 bör bevaras i möjligaste mån. Viktigt är också den gamla vattenreservoaren (delområde 1:3) och dess omgivning, med möjligheter till utsikt och picknick.

Kartbilaga till Översiktlig naturinventering av tre områden på Gråberget

